

Hoofdstuk 46

Lieve kleinkinderen,

Jaren geleden kregen wij in ons pleeggezin "Huize Plexat" in Musselkanaal bezoek van een politieagent. Wat de aanleiding was weet ik niet meer, maar hij vertelde dat hij een week eerder in Zoutkamp een man had meegemaakt die ook Visser heette en dat die man verschrikkelijk boos was geweest. Die agent had in zijn hele leven nog nooit iemand meegemaakt die zo kwaad was als deze meneer Brant Visser. Hij was ervan geschrokken en was nog steeds diep onder de indruk van de kwaadheid van Visser, zoals hij tegen ons zei.

*De reden van Vissers boosheid was dat daar in Zoutkamp een vluchteling uit Syrië **onrecht** was aangedaan. Een vluchteling die hier in Nederland asiel had aangevraagd.*

Die meneer Brant Visser was een broer van mij. Hij leeft niet meer. Maar in mijn verhaaltjes aan jullie heb ik zijn naam wel vaker aangehaald.

Hoofdstuk 46 - Ongehoorzaam volk - Exodus 32 : 1 - 29

In het tentenkamp gingen de dagen langzaam voorbij. Mozes was al weer een aantal weken geleden de berg opgegaan. En nog steeds was hij niet terug. Hoe lang moesten ze nog op hem blijven wachten? Hoeveel ochtenden nog kijken of hij er aankwam? Hoeveel avonden nog wachten of ze zijn voetstappen hoorden? En hoe zou hij terugkomen vanaf die verschrikkelijke berg?

Of zou hij nog wel terugkomen? De meeste mensen in het tentenkamp geloofden daar al niet meer in. Als hij nog leefde, dan was hij al lang weer bij hen teruggeweest. Maar na zoveel dagen daar hoog op die berg kon hij **niet** meer in leven zijn. Geen mens kon het daar zo lang uithouden, en dan ook nog bij zo'n heilige God... Wie weet hoe lang hij daar op die rokende berg al dood lag. En nooit zouden zij precies weten het hoe en wat er gebeurd was. Nooit zouden ze zijn dode lichaam kunnen ophalen en hem een fatsoenlijke begrafenis geven te midden van zijn volk.

Maar nu Mozes er niet meer was, hoe moest het nu verder met hen? Wie zou dit grote volk door de dorre wildernis leiden en het brengen naar het land overvloeiende van melk en honing? En wie kon nu voor hen in de bres springen, pleiten bij die strenge God wanneer zij weer verkeerde dingen zouden gaan doen?

Het had geen zin meer om die God te blijven dienen. Als een heilig man zoals Mozes was, niet voor Zijn heilig Aangezicht in leven kon blijven, hoe zou het dan met hen gaan? Als zij dan allemaal dood moesten, dan had het ook geen zin

meer om zich aan de wetten van die God te houden. Misschien was het wel veel beter om een andere god te zoeken, ééntje zoals de Egyptenaren hadden. Een god die je kon zien en voor het leger uitging. Maar liever **niet** meer een God die in vuur en in onweer woonde, *een God waar je doodsbenuwd voor was.*

Zo spraken ze over de Heer die hen verlost had uit de slavernij in Egypte. Die hen door de Rietzee geleid had en hen brood uit de hemel gaf en water uit de rots liet stromen. Zo spraken ze over God die Zijn Verbond met hen gesloten had.

Ze hadden het niet eens door, nee ze voelden niet hoe verkeerd ze bezig waren. Ze beseften niet hoe erg het was dat zij op deze manier over God spraken.

Toen er bijna veertig dagen voorbijgegaan waren en Mozes nog steeds niet terug was, gingen ze naar Aäron en zeiden tegen hem: Mozes is de man die ons uit Egypte weggehaald heeft. Maar we weten niet wat er met hem is gebeurd. Maak daarom een god voor ons! Dan kan die ons door de woestijn leiden.'

Aäron schrok vreselijk van deze brutale woorden. Hij kreeg er kippenvel van. Hij wist dat het verkeerd was waarom ze vroegen, laat staan dat hij hiervoor toestemming zou geven. *'Vereer geen andere goden. Vereer alleen Mij.'*

Vereer geen andere goden. Vereer alleen Mij.

Deze woorden was hij nog niet vergeten. Nee, hij mocht dit volk niet hun zin geven. Hij moest hen zelfs bestraffen! Maar het was **niet gemakkelijk** om tegen deze dwingende, dreigende menigte in te gaan. Hij zag dat ze vastberaden hun zin wilden doordrijven. Wat gaf het als hij geen toestemming zou geven? Ze waren in staat om hem te stenigen en een andere leider te kiezen, zodat ze alles konden doen wat ze maar wilden.

Misschien was het beter hen een beetje tegemoet te komen, zodat hij het allerergste zou kunnen voorkomen. Geen nieuwe goden zou hij hen geven, maar hij zou een beeld voor hen maken en dat beeld zou een teken, een symbool van

de Heer zijn. Hij zou het hen goed inprenten, dat dat dode beeld hun god **niet** was! Maar wanneer ze gingen offeren en bidden dan moesten ze naar dat beeld kijken en aan de Heer denken. En misschien, na verloop van tijd, zouden ze inzien, dat je om God te vereren helemaal geen beeld nodig hebt en zou hij ze weer op de juiste weg kunnen brengen.

Zijn broer Mozes – ja die zou direct **néé** hebben gezegd, maar Mozes was er niet meer en hijzelf was nu eenmaal niet zo'n groot profeet.

En als hij het nu eens heel handig speelde? Misschien wilden ze dan helemaal geen beeld.

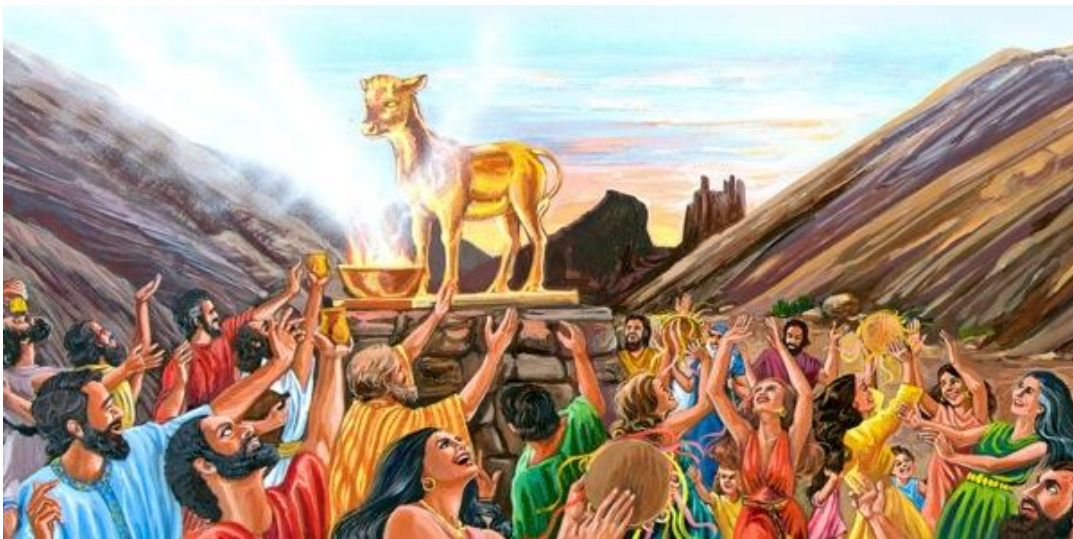
'Het kan,' zei Aäron, 'ik kan een beeld voor jullie maken, maar dan moet ik direct jullie gouden ringen hebben. Ook de gouden ringen van jullie vrouwen en kinderen.'

Aäron wist dat ze veel van hun zilver en goud hielden en hij had goede hoop dat zij hun gouden sieraden niet kwijt wilden. Maar zo gemakkelijk kwam hij er niet vanaf. De mensen liepen allemaal naar hun tenten en daar waren de eersten al weer terug met heel veel goud. En dat ging maar door tot er een hele stapel gouden voorwerpen lagen.

Ja, en toen moest Aäron wel. Met een bezwaard hart ging hij aan het werk. Hij maakte een gouden kalf, een jonge stier, het teken van één van de vele Egyptische goden. Hoog op een stenen voetstuk kwam het te staan.

En het volk? Blij keken ze naar het schitterende beeld en wat Aäron zei, daar luisterden ze **niet** eens meer naar. Het zou wel waar zijn wat hij zei, maar dat was niet belangrijk!

Juichend riepen ze: 'Dit is onze god. Hij heeft ons uit Egypte weggehaald!' Nu hadden ze ook een god zoals de Egyptenaren er zo veel hadden. Een god waar ze niet bang voor hoefden te zijn. Deze god zou hen in het land Kanaän brengen.

Deze god zou hen in het land Kanaän brengen.

Voor het gouden beeld had Aäron een altaar gebouwd en de volgende dag zou het een feestdag voor de Heer worden, zoals Aäron tegen het volk zei. Heel tevreden gingen de mensen die avond naar hun tenten. Morgen zou het een grote dag worden! Morgen zouden ze offers slachten en eten van het offervlees. Vlees, dat was wel wat anders dan dat kleffe manna. En na dat offerfeest, dan kwam het grote feest. Dan zouden ze dansen en springen en plezier maken. Daar hadden ze ook wel recht op na de verdrukking in Egypte en dat omzwerven in de woestijn.

De volgende dag toen het feest in het tentenkamp in volle gang was sprak de Heer tot Mozes: ‘Ga terug, de berg af. Want dat volk van jou dat jij uit Egypte gehaald hebt, gedraagt zich heel slecht. Ze doen nu niet meer wat Ik gezegd heb. Ze hebben een stierenbeeld gemaakt. Ze hebben voor dat beeld geknield en ze hebben er offers aan gebracht. Ze zeiden: ‘Dit is onze god. Hij heeft ons uit Egypte gehaald!’

Toen Mozes dit vreselijke nieuws hoorde voelde hij zich volkomen verslagen... Hier boven op de berg, zo dichtbij God, waren de dagen omgevlogen. Hij kon niet begrijpen dat zijn volk in zo’n korte tijd zo diep kon vallen. Veertig dagen geleden stonden ze nog eerbiedig en diep onder de indruk aan de voet van deze berg en luisterden ze naar Gods woorden en nu deden ze zo....

‘Jouw volk’ had God tegen hem gezegd. ‘Jouw volk gedraagt zich heel slecht....’

Niet meer Gods eigen volk. Maar de Heer zei: Mozes, jouw volk.’

Maar ze konden ook niet meer Gods eigen volk zijn nu zij willens en wetens heel bewust Zijn woord en Zijn gebod verworpen hadden. Het volk had God vergeten en het was terecht dat God nu hen vergat. Met een angstig en bevend hart luisterde Mozes, wat God nog meer te zeggen had.

‘Mozes, Ik ken dit volk! Ik weet hoe ongehoorzaam ze zijn. Ik ben woedend op hen. Ik zal dit hele volk vernietigen. En probeer Mij niet tegen te houden! Maar van jou zal Ik een groot volk maken.’

Na deze woorden van de Heer gehoord te hebben, besepte Mozes hoe erg het was, wat zijn volk gedaan had. God wilde het straffen, ja zelfs vernietigen. Maar dat mocht niet! Nee, dat kon niet. Het was geen gemakkelijk volk om leiding aan te geven. Maar hij had niet voor niets met de Farao geworsteld om dit volk Israël te bevrijden uit de slavernij. Nee, hij hield van zijn volk en wilde niet dat God het zou vernietigen. Als het moest dan wilde hij zijn leven wel voor deze mensen geven.

Smekend hief hij zijn armen omhoog en bad: ‘Waarom Heer, waarom wilt U Uw volk vernietigen? Natuurlijk bent U kwaad. Maar U hebt Uw grote macht laten zien, toen U dit volk uit Egypte bevrijdde. Als U nu de Israëlieten vernietigt zullen de Egyptenaren zeggen: ‘Hij heeft hen wel bevrijd, maar alleen om hen kwaad te doen. Hij wilde hen in de bergen doden en van de aarde laten

verdwijnen!’ Dat wilt U toch niet? Wees toch niet boos meer. Doe Uw volk toch geen kwaad! Denk aan Uw dienaren Abraham, Izaäk en Jacob. U heeft hen plechtig beloofd om hun zoveel nakomelingen te geven als er sterren aan de hemel zijn. En het land dat U hun beloofde, zou U voor altijd aan die nakomelingen geven.’

Mozes bidt tot God.

En weer, zoals zo vaak al eerder gebeurde, luisterde de Heer naar Zijn dienstknecht Mozes.

‘Ik zal jouw volk niet vernietigen,’ sprak Hij, *‘maar ga nu naar beneden, naar het tentenkamp.’*

Weer liep Mozes het bergpad af naar beneden. Hij was erg boos om wat zijn volk gedaan had, maar ook was hij blij dat God zijn volk wilde sparen. Het was erg wat ze gedaan hadden, maar misschien was het feest al voorbij en hadden ze spijt. Misschien zouden ze hem vragen of hij voor hen wilde bidden. Ja, zo zou het zijn, dacht Mozes. Zo was het tot nu toe toch altijd geweest. Ze maakten God boos en als er dan straf kwam moest hij ervoor zorgen dat God niet langer boos op hen was. Maar deze keer was het wel heel erg geweest wat ze gedaan hadden! Ze hadden een gouden kalf aanbeden. Wisten ze nu nog nooit dat er maar één God was?

Mozes had van de top van de berg twee platte stenen meegenomen, twee tafels, waar de Heer zelf met eigen hand de tien woorden opgeschreven had. Wat was hij blij geweest toen hij ze van God kreeg. Waar op de hele wereld was een volk, dat van zijn eigen God tien woorden op schrift krijgt? Als goud, ja als een zeer

kostbaar geschenk zou hij deze twee tafels bewaren en elke keer wanneer er iets mis zou gaan zou hij zijn volk deze tien woorden van God voorlezen. Mozes had niet kunnen denken dat hij ze zo snel nodig zou hebben. Straks zou hij de oudsten bij elkaar roepen en hun vragen wat er precies verkeerd was gegaan. Hij zou ze streng toespreken. Dan zouden ze beschaamd hun hoofden buigen en hij zou hen troosten met de woorden: ‘Misschien wil God jullie vergeven. Ik zal weer de berg opgaan en voor jullie bidden.’ Ja, zo zou het gaan....

Halverwege de berg ontmoette Mozes Jozua, die op hem gewacht had. Samen liepen ze verder naar beneden. Mozes wilde aan Jozua vertellen wat hij al wist, maar hij kreeg de woorden niet over zijn lippen. Sommige zaken zijn te erg om over te praten.

Halverwege de berg ontmoette Mozes Jozua, die op hem gewacht had.

Ze waren nu bijna beneden en uit de verte waaiden de geluiden van muziek en gezang hen tegemoet. Vreemd, dacht Mozes, zingen ze nu al weer? Of zou het feest nog niet voorbij zijn?

Naast hem zei Jozua: ‘Ik hoor geschreeuw in het kamp. Het lijkt wel of er oorlog is.’

Somber antwoordde Mozes: ‘Het klinkt niet als juichen omdat ze gewonnen hebben. En het klinkt ook niet als klagen omdat ze verloren hebben. Ze zijn luid aan het zingen.’

Vlugger liepen Mozes en Jozua het smalle, gladde bergpad af naar beneden. Stijf hield Mozes de twee stenen tafels in zijn handen.

Ineens, na een laatste bocht in het bergpad zagen ze alles. Hoog boven het volk op een stenen voetstuk stond het gouden kalf te blinken in de zon. En daarvoor, bij het rokend altaar stond Aäron in zijn witte priesterkleren. En daarvoor, op het grote plein, sprong, danste en juichte het volk....

Een ogenblik stond Mozes daar roerloos, als aan de grond vastgenageld. Het voelde alsof hij nooit weer een voet zou verzetten. *Hij zag het voor zich, maar kon het niet geloven!* Was dit een bange droom? Zou hij zo dadelijk wakker worden in zijn eigen tent of bij God in de donkere wolk? Weer hoorde hij de geluiden van de harp, de citer en de rinkelbel. Opnieuw zag hij dat gouden kalf, een vlam in de gloeiende zon. Een hevige, wilde toorn nam bezit van Mozes. En in een erge driftbui gooide hij de beide stenen tafels van God kapot tegen het graniet van de berg. Hij dacht er niet meer aan dat hij ze van God moest bewaren. Dat de Heer ze zelf geschreven had en dat hij ze niet zomaar mocht breken! Mozes dacht alleen nog maar: *dit is Gods volk niet meer*. Deze dansende, heidense bende, heeft Gods heilige Woorden niet meer nodig!

Mozes gooide de beide stenen tafels van God kapot tegen het graniet van de berg.

Met grote stappen liep hij door de mensenmassa heen naar het gouden beeld. Hij zei geen woord, maar zijn ogen fonkelden en zijn wangen gloeiden. De dansende mensen stonden verschrikt stil. Hevig geschrokken, bleek en ontgaan maakten ze ruimte voor Mozes.

De dansende mensen stonden verschrikt stil

Naast het altaar stond Aäron. Hij schaamde zich.... Zijn broer Mozes leefde dus nog. En nu kwam hij hem het oordeel aanzeggen! Met grote, bange ogen keek hij naar Mozes.

Mozes pakte het gouden kalf bij zijn horens en sleurde het van het voetstuk. Daar lag het ‘godenbeeld’, op de grond.

‘Geef mij een hamer,’ schreeuwde Mozes.

Even later sloeg Mozes met een grote moker op dat gouden beeld. Hij sloeg en sloeg en sloeg met alle kracht die hij in zich had. Het was alsof hij al zijn frustraties, al zijn agressie wilde botvieren op dit gouden afgodsbeeld. Nog nooit hadden de mensen Mozes zo verschrikkelijk kwaad gezien....

Toen smet Mozes de zware hamer weg en draaide zich om naar Aäron. Hoog en dreigend stond hij daar voor zijn broer. Bitter vroeg hij: Hoe kon zoiets verschrikkelijks gebeuren? Wat heeft het volk met jou gedaan dat je dit goedvond?’

Aäron sloeg zijn ogen neer. Bang stamelde hij: ‘Wees alsjeblieft niet boos! Je weet hoe dit volk is. Ze willen altijd verkeerde dingen doen. Ze zeiden tegen mij: ‘Maak een god voor ons. Dan kan die ons door de woestijn leiden. Want we weten niet wat er met Mozes is gebeurd. Ik zei toen dat ik goud nodig had voor zo’n beeld. Meteen deden ze al hun sieraden af en gaven die aan mij. Ik heb het goud in het vuur gegooid en toen werd het een stier.’

Verachtelijk keerde Mozes zich van hem af. Dat dit idee niet van Aäron afkomstig was wist hij ook wel. Maar zijn broer had **nooit** toestemming mogen

geven! Wie God als leider over een volk heeft aangesteld moet het goede voorbeeld geven en nooit een slaaf van de menigte zijn.

Mozes haalde diep adem. Dicht om hem heen was het akelig stil. Iedereen was diep onder de indruk. Maar verderop, bij mensen die nog niet wisten dat Mozes teruggekomen was, daar was 'het feesten' nog in volle gang. Al luider klonken de liederen, en de trommels klonken ver. Veel dronken mensen dansten met elkaar. Sommigen hadden hun kleren al uitgetrokken....

Daar was 'het feesten' nog in volle gang.

Met grote stappen liep Mozes naar de ingang van het kamp. Nu wist hij wat hij moest doen. Dit godvergeten dansen moest stoppen! Als hij er niet nu ogenblikkelijk een eind aan maakte, dan zou de Heer komen en het hele volk vernietigen.

Met luide stem riep Mozes: 'Iedereen die voor de Heer is, moet hier komen!'

En daar kwamen ze. Toch nog vrij veel mannen die niet met dat offerfeest voor het gouden kalf meegedaan hadden. Het waren bijna allemaal mannen uit de stam van Mozes, de Levieten.

Streng zei Mozes: 'De Heer, de God van Israël, wil dat jullie je zwaard pakken en door het tentenkamp gaan. Ga van de ene kant naar de andere kant en dood iedereen die je tegenkomt. Ook als het je broer is of je vriend of iemand van je familie.'

Toen namen Levi's zonen de zwaarden in hun vuisten en vielen het dansende volk aan, als een hagelbui op een veld met rijp koren.

Mozes hoorde het wilde zingen verstommen. Hij hoorde de strijkreet van de Levieten en het gejammer van de mensen die moesten sterven. Hij zei geen woord en wachtte. Toen de zonen van Levi moe van het doden en met hun kleren vol bloed terugkwamen, lagen er op het veld drieduizend doden.

Daarna liet Mozes de oudsten, de leiders van het volk bij zich komen. Met elkaar liepen ze naar het verbrijzelde gouden kalf. Het goud liet Mozes fijn malen en strooide het uit op het water.

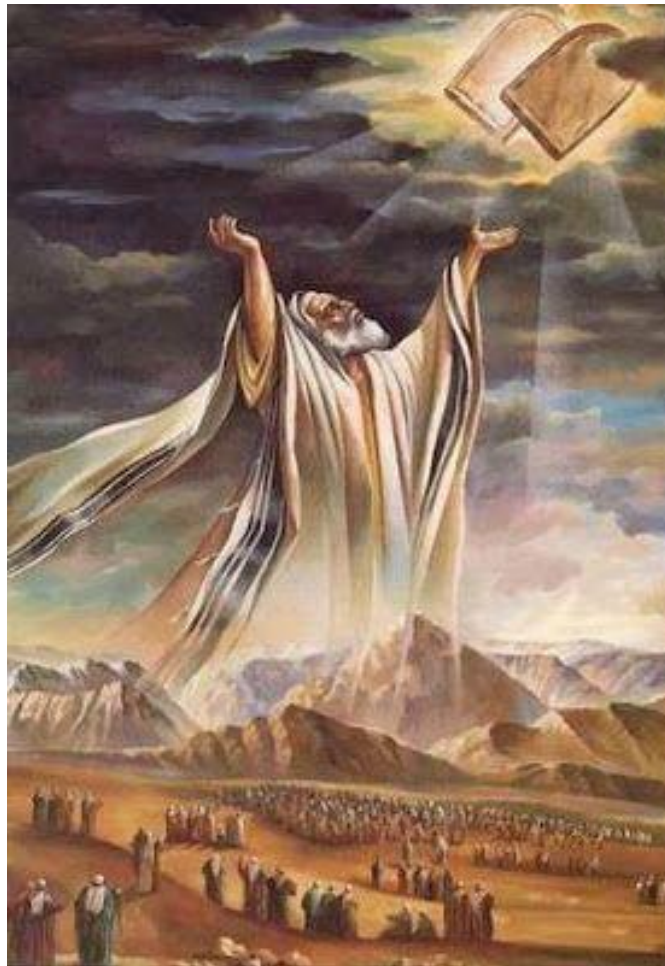
‘Drink,’ zei hij streng en of ze het nu wilden of niet, de mensen moesten hun eigen afgodsbeeld opdrinken.

Zonder nog een woord te zeggen liep Mozes naar zijn slaaptent. Morgen.... Wat zou de Heer morgen doen? Hij wist het niet.

Drieduizend doden.... Mozes vond het erg voor al die vrouwen die hun man verloren hadden, voor al die moeders die een zoon hadden verloren. En dan al die jonge kinderen die nu huilden om hun dode vader.

Hij was niet wreed, deze Mozes. Juist omdat hij zijn volk zo lief had was zijn toorn zo verschrikkelijk groot geweest. Maar hij had geen spijt over wat hij gedaan had. Als zijn Levieten het kamp niet gezuiverd hadden dan was God zelf gekomen en was misschien wel het hele volk vernietigd.

Het duurde lang voordat Mozes die nacht in slaap viel.

Het duurde lang voordat Mozes die nacht in slaap viel.